

بررسی کارایی فرومون جنسی سنتتیک کرم گلوگاه انار، *Ectomyelois ceratoniae* Zeller در باغ‌های انار لرستان

نوید ناصریان^{۱*}، حسین فرازمنند^۲، رضا وفایی-شوشتری^۳، آرمان آوندفقیه^۲

۱- دانش آموخته کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی اراک، Email: navid_nasserian6644@yahoo.com. ۲- استادیار
موسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور، بخش تحقیقات حشره شناسی کشاورزی. ۳- استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی اراک، گروه حشره شناسی.

کرم گلوگاه انار، *Ectomyelois ceratoniae* Zeller (Lep.: Pyralidae)، مهمترین آفت باغ‌های انار در ایران است. تله‌های فرمونی یکی از ابزارهای مطمئن جهت پایش جمعیت حشرات به شمار می‌روند. در این تحقیق کارایی فرومون جنسی کرم گلوگاه انار شامل نوع تله، ارتفاع مناسب تله، رنگ تله و جهت نصب تله مورد بررسی قرار گرفت. به همین منظور آزمایشهایی در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با ۴ تکرار در استان لرستان انجام گرفت. نتایج بدست آمده نشان داد که تله دلتا، بهترین نوع تله با شکار روزانه ۱/۰۴ شب پره نر بود. مقایسه ارتفاع تله نیز حاکی از مناسب تر بودن ارتفاع ۱/۵ متری بود، بطوری که این ارتفاع دارای بیشترین میانگین شکار روزانه (۱/۲۴) شب پره نر) بود. بررسی رنگ تله و نیز جهت نصب تله فرمونی نشان داد که تله سفید، مناسب ترین رنگ تله، و جهت جنوب درختان، بهترین جهت نصب تله می باشد، بطوریکه میانگین میزان شکار روزانه تله رنگ سفید ۱/۱۷ شب پره نر و میانگین شکار روزانه تله های نصب شده در جنوب درختان ۱/۰۴ شب پره نر بدست آمد. لذا با توجه به اطلاعات بدست آمده مناسب ترین شرایط نصب تله های فرمون سنتتیک کرم گلوگاه انار، تله نوع دلتا، به رنگ سفید و نصب در جهت جنوب درختان و در ارتفاع ۱/۵ متری می باشد.

واژگان کلیدی: کرم گلوگاه انار، فرمون جنسی، تله فرمونی.

The efficiency synthetic sex pheromone of pomegranate fruit moth, *Ectomyelois ceratoniae* Zeller, in Lorestan pomegranate orchards

Navid Naserian¹, Hossein Farazmand², Reza Vafaci-Shoushtari³, Arman Avand-Faghih²

1- MSc graduate of Arak Azad University, Arak, Iran, Email: navid_nasserian6644@yahoo.com. 2-
Assistant professor, Iranian Research Institute of Plant Protection, Tehran, Iran. 3- Assistant professor,
Arak Azad University, Department of Entomology, Arak, Iran.

The pomegranate fruit moth, *Ectomyelois ceratoniae* Zeller (Lep.: Pyralidae), is the major pest of pomegranate orchards in Iran. Insect sex pheromone traps, were used to determine the population density of pest in this study, the efficacy of sex pheromone traps, including trap type, height and color of trap and trap situation. For this purpose, experiments were conducted in a randomized complete block design with four replications in the Lorestan province. The results showed that, the delta type trap was the best, so it was captured 1.04 moth/day. The comparison of trap heights showed that, height 1.5 meter has the maximum capture (1.24 moth/day). The study on trap color and situation showed that, white color and south situation were captured the highest moth (1.17 and 1.04 moth/day, respectively). As a result, the most suitable conditions for the usage of synthetic pheromone trap of pomegranate fruit moth, delta-type trap with color white and set in the pomegranate trees south and 1.5 meter height.

Key words: pomegranate fruit moth, *Ectomyelois ceratoniae*, synthetic pheromone, pheromone trap.